

Energirådsmøde den 24. november 2011

Lovgivningsmæssige drøftelser

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet og om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF Side 2
 - *Fremskridtsrapport*
2. Forslag til retsakt om sikkerhed ved offshore olie og gas aktiviteter Side 18
 - *præsentation ved Kommissionen*
3. Forslag til forordning om energiinfrastruktur Side 25
 - *præsentation ved Kommissionen*
 - *første udveksling af synspunkter*

Ikke-lovgivningsmæssige drøftelser

4. Den eksterne dimension af EU's energipolitik Side 29
 - a. Meddelelse om energiforsyningsikkerhed og internationalt samarbejde Side 29
 - *vedtagelse af rådskonklusioner*
 - b. Internationale energirelationer Side 35
 - *Præsentation ved formandskabet og Kommissionen*

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet og om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF

COM(2011) 370 final, 22. juni 2011

Nyt notat

1. Resumé

EU Kommissionen har den 22. juni 2011 fremlagt forslag til direktiv om energieffektivisering. Forslaget er en opfølgning af Kommissionens plan om energieffektivisering af 8. marts 2011, og det udmønter mange af de forslag, som indgik i planen.

Energieffektivitet er en central del af Kommissionens 2020-strategi for smart, bæredygtig og inklusiv vækst samt strategien for et ressourceeffektivt Europa. Forslaget skal bidrage til at indfri den indikative målsætning om 20 pct. energibesparelser i 2020 i forhold til en baseline.

Forslaget til direktiv om energieffektivisering har til formål at styrke rammerne for EU's langsigtede arbejde med energieffektivisering og -besparelser. De foreslåede initiativer og regler har til formål at fjerne hindringer på energimarkederne og rette nogle af de fejl ved markedet, som hindrer en effektiv forsyning og anvendelse af energi.

Forslaget til direktiv indeholder en række konkrete initiativer til forhold til energieffektivitet i energianvendelsen (bl.a. energieffektivisering i den offentlige sektor, energispareforpligtelser for energiselskaberne, energisyn og energiledelsessystemer samt måling af energiforbrug og informativ fakturering), energieffektivisering af energiforsyningen (bl.a. fremme af energieffektiv opvarmning og køling, energikonvertering samt energitransmission og distribution) og nogle tværgående bestemmelser (bl.a. om certificeringsordninger og fremme af energitjenester).

Forslaget har overvejende fokus på realisering af rentable energieffektiviseringer, hvor de øgede investeringsudgifter, der i nogle tilfælde kan være betydelige, opvejes af de lavere energiudgifter. Forslaget vil dog på kort sigt betyde øgede udgifter for stat, regioner og kommuner. Et reduceret energiforbrug vil medføre afgiftstab for staten.

2. Baggrund

EU Kommissionen har den 22. juni 2011 fremlagt forslag til direktiv om energieffektivisering. Forslaget til direktivet er en opfølgning af Kommissionens plan om energieffektivisering af 8. marts 2011, og det udmønter mange af de forslag, som indgik i planen.

Direktivforslaget indeholder en række konkrete nye initiativer til fremme af energieffektiviteten såvel hos energiforbrugerne som i energiforsyningen. De forskellige initiativer skal være med til at sikre, at EU som helhed når det indikative mål om energibesparelser i det primære energiforbrug på 20 pct. i 2020 målt i forhold til en baseline og bane vejen for yderligere forbedringer af energieffektiviteten derefter.

Forslaget til det nye direktiv erstatter det nuværende direktiv om energieffektivisering og energitjenesteydelser (2006/32/EC) (bortset fra artikel 4, stk. 1 til 4) og det nuværende kraftvarmedirektiv (2004/8/EC), som – efter Kommissionens opfattelse - ikke har leveret de forventede resultater.

3. Formål og indhold

Energieffektivitet er en central del af Kommissionens 2020-strategi for smart, bæredygtig og inklusiv vækst samt strategien for et ressourceeffektivt Europa. Som led i denne strategi har EU vedtaget målsætninger om at realisere energibesparelser i det primære energiforbrug svarende til 20 pct. set i forhold til en baseline i 2020. De seneste fremskrivninger viser dog, at der med de eksisterende virkemidler og initiativer kun vil opnås besparelser svarende til ca. halvdelen af den fastsatte målsætning.

På den baggrund indeholder Kommissionens forslag til det nye direktiv om energieffektivisering en række nye initiativer og en række opstramminger af initiativer, som indgår i de to eksisterende direktiver. Ifølge Kommissionen vil de skitserede nye initiativer sikre, at målsætningen om 20 pct. højere energieffektivitet i 2020 nås. Hvis det medio 2014 vurderes, at målet ikke nås, vil Kommissionen overveje at foreslå bindende nationale mål for energieffektivitet.

Forslaget til direktiv om energieffektivisering har til formål at styrke rammerne for EU's langsigtede arbejde med energieffektivisering og -besparelser. De foreslåede initiativer og regler har til formål at fjerne hindringer på energimarkedene og rette nogle af de fejl ved markedet, som hindrer en effektiv forsyning og anvendelse af energi.

Det fremgår af forslaget til direktiv, at en øget realisering af energibesparelser kan påvirke CO₂-kvoteprisen under EU kvoteordning, og det fremgår derfor af direktivet, at Kommissionen skal overvåge disse konsekvenser for at fastholde EU's emissionshandelssystemets incitament til at gennemføre CO₂-besparende investeringer, og for at forberede de kvotebelagte sektorer på den kommende tids nødvendige innovationer.

Forslaget til direktiv indeholder konkrete initiativer i forhold til følgende områder:

Anvendelsesområde og energieffektivitetsmål:

Direktivet opstiller en fælles ramme for at fremme energieffektivitet med henblik på at sikre, at EU's mål om 20 pct. energibesparelser i 2020 nås, og for at bane vejen for yderligere forbedringer derefter. Det fremgår, at direktivet fastsætter minimumskrav, og at de ikke er til hinder for, at de enkelte medlemslande opretholder eller indfører strengere foranstaltninger, som er forenelige med EU-lovgivningen.

I henhold til forslaget skal medlemslandene fastsætte et nationalt energieffektivitetsmål udtrykt som et absolut tal for det primære energiforbrug i 2020. Ved fastsættelsen af disse mål skal der tages hensyn til EU's 20 pct. mål, foranstaltningerne i det nye direktiv og de foranstaltninger, der medlemslandene har taget for at nå energisparemålet i energitjenestedirektivet (2006/32/EF).

Energieffektivisering i den offentlige sektor:

I henhold til forslaget skal medlemslandene sikre, at 3 pct. af det samlede etageareal, der ejes af offentlige organer, fra 1. januar 2014 renoveres hvert år, så de som minimum opfylder de mindstekrav til energimæssig ydeevne, som er fastsat i medfør af artikel 4 i EU's bygningsdirektiv (2010/31/EU). Kravet gælder bygninger med et nettoetageareal på mere end 250 m², som ejes af offentlige organer (stat, regioner og kommuner), herunder den almene boligsektor. Som led i gennemførelsen heraf skal der udarbejdes og offentliggøres en fortegnelse over alle offentligt ejede bygninger med angivelse af etageareal og energimæssige ydeevne.

Samtidig skal medlemsstaterne sikre, at offentlige organer kun køber produkter, tjenester og bygninger, som opfylder høje krav til energieffektivitet, jf. et bilag til direktivforslaget.

Energispareforpligtelser for energiselskaberne:

I henhold til forslaget skal alle medlemslande indføre en energispareforpligtelse for enten energidistributørerne eller energileverandørerne i detailledet, svarende til 1,5 pct. af deres energisalg målt i energimængder i det foregående år, ekskl. energi anvendt til transport. Energibesparelserne skal de forpligtende parter opnå blandt slutkunderne i det aktuelle medlemsland.

Energisyn og energiledelsessystemer:

I henhold til forslaget skal medlemslandene arbejde for, at alle slutkunder får mulighed for at få udført et energisyn, og der skal tilrettelægges programmer som tilskynder husholdninger og små og mellemstore virksomheder til at få foretaget energisyn. Samtidig skal medlemslandene sikre, at store virksomheder får foretaget energisyn på en uafhængig og omkostningseffektiv måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter senest den 30. juni 2014 og derefter med tre års mellemrum.

Måling af energiforbrug og informativ fakturering:

Forslaget indeholder en række bestemmelser om, at medlemslandene skal sørge for, at slutkunder til elektricitet, naturgas, fjernvarme og/eller fjernkøling samt varmt brugsvand skal udstyres med individuelle målere, der nøjagtigt viser slutkundens faktiske energiforbrug og angiver oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt. Samtidig er der bestemmelser om, at der ved installation af intelligente målere tages fuldt hensyn til målsætningerne om energieffektivitet og slutkundefordele. Endelig er der en række bestemmelser om hyppig fakturering af det faktiske forbrug.

Energieffektiv opvarmning og køling:

I henhold til forslaget skal medlemslandene senest den 1. januar 2014 fastlægge en national varme- og køleplan og underrette Kommissionen om den. Formålet med planen er at udnytte mulighederne for at anvende højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling. Planerne skal ajourføres hvert femte år. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at udbygge en effektiv fjernvarme- og fjernkøleinfrastruktur, som kan åbne for etablering af højeffektiv kraftvarmeproduktion og anvendelse af spildvarme og vedvarende energikilder til opvarmning og køling. Som led heri indeholder forslaget en række forpligtelser i forbindelse med etablering af nye termiske kraftværker, ved en gennemgribende fornyelse af eksisterende større elproduktionsanlæg og for større industrialanlæg, der tilvejebringer spildvarme.

Energikonvertering:

I henhold til forslaget skal medlemsstaterne hvert tredje år udarbejde en dataoversigt for alle anlæg, der foretager forbrænding af brændstoffer og har en samlet nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover, og for anlæg, der foretager raffinering af mineralsk olie og gas på deres område. Datene i oversigten skal på opfordring stilles til rådighed for Kommissionen.

Energitransmission og distribution:

Ifølge forslaget skal medlemsstaterne sikre, at de nationale energitilsynsmyndigheder tager behørigt hensyn til energieffektiviteten i deres beslutninger om driften af gas- og elinfrastrukturen. De skal navnlig sikre, at nettakster og -regler tilskynder netoperatørerne til at tilbyde systemtjenester til brugerne af nettet, som gør det muligt for dem at gennemføre energieffektiviseringsforanstaltninger som led i den fortsatte udbygning af de intelligente net. Som led heri skal medlemsstaterne bl.a. inden 30. juni 2013 vedtage planer, der vurderer potentialet for energieffektivisering i deres infrastrukturanlæg til gas, elektricitet, fjernvarme og fjernkøling, og udpeger konkrete foranstaltninger og investeringer for indførelse af omkostningseffektive forbedringer af energieffektiviteten i netinfrastrukturen med en detaljeret tidsplan for deres gennemførelse.

Certificeringsordninger:

Det fremgår af forslaget, at medlemsstaterne – med henblik på at nå et højt niveau af teknisk kompetence, objektivitet og pålidelighed – skal sikre, at der inden 1. januar 2014 findes atteringsordninger eller tilsvarende kvalifikationsordninger for leverandører af energitjenester, energisyn og energieffektiviseringsforanstaltninger, herunder installatører af bygningsdele. Medlemsstaterne skal offentliggøre disse ordninger og skal samarbejde indbyrdes og med Kommissionen om sammenligning og anerkendelse af ordningerne.

Fremme af energitjenester:

Det fremgår af forslaget, at medlemsstaterne skal fremme markedet for energitjenester og små og mellemstore virksomheders adgang til det bl.a. ved at udarbejde en liste over energitjenesteleverandører; tilvejebringe standardkontrakter; formidle oplysninger om foreliggende energitjenestekontrakter; fremme udbredelsen af frivillige kvalitetsmærker samt formidle oplysninger om finansieringsinstrumenter mv.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at medlemslandene ikke er på vej til at opfylde EU's mål om 20 % forbedret energieffektivitet i 2020, og at opfyldelsen bedre nås på EU plan vha. nye energibesparelsesforanstaltninger. Det er regeringens vurdering at mulige problemer i forhold til subsidiaritet som påpeget af flere lande kan imødekommes ved øget fleksibilitet for medlemslandene, især i forhold til kravet om energirenovering af offentlige bygninger.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vedrører en række danske love og bekendtgørelser, herunder bl.a.:

- Flere bestemmelser i el-, naturgas- og varmforsyningslovene med tilhørende bekendtgørelser. De indeholder bl.a. de gældende bestemmelser om energiselskabernes energispareforpligtelser, om måling og regninger, om varmeplanlægning og om transmission og distribution af energi.
- Lov om energibesparelser i bygninger og lov om fremme af besparelser i energiforbruget, som indeholder bestemmelser om energibesparelser i den offentlige sektor.
- Bekendtgørelse om individuel måling af el, gas, vand og varme.
- Det skal endelig afklares, om den almene boligsektor skal være omfattet af forslaget om renovering af offentlige bygninger. I givet fald vedrører forslaget tillige lov om almene boliger m.v.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Forslaget kan medføre behov for ændring af en række af de danske bestemmelser, herunder bl.a.

- Bestemmelserne om energiselskabernes energispareindsats i el-, naturgas- og varmforsyningsloven og den tilhørende bekendtgørelse
- Bestemmelser om energibesparelser i den offentlige sektor
- Evt. reglerne om måling af energiforbrug og energiregning
- Evt. reglerne om varmeplanlægning og forudsætningerne for etablering af nye kraftværker mv.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Udgangspunktet er, at forslaget til direktiv alene lægger op til realisering af energibesparelser, som er samfundsøkonomisk rentable, og som samtidig understøtter målsætningen om at blive uafhængig af fossile brændsler. I Kommissionens konsekvensanalyse estimeres, at forslagene generelt vil have

positive samfundsøkonomiske effekter, herunder for BNP, beskæftigelse og privat forbrug. Forslaget vil dog kræve betydelige investeringer, der potentielt kan have betydelige statsfinansielle konsekvenser. Reducerede energiudgifter vil kunne opveje en endnu ikke kendt del af investeringsudgifterne.

Forslaget om energieffektiv renovering af offentlige bygninger kræver betragtelige investeringer. I forbindelse med kravene til den offentlige sektor vil der også være udgifter forbundet med etablering og løbende opdatering af en oversigt over den offentlige bygningsbestand i både stat, kommuner og regioner. Forslaget kan endvidere kræve betragtelige investeringer i den almene boligsektor. I det omfang de reducerede energiudgifter ikke opvejer investeringsudgifterne, vil det medføre højere boligbetaling for lejerne og/eller fortrængning af andre renoveringstiltag under Landsbyggefondens renoveringsramme.

Forslaget vil medføre et mindre energiforbrug, hvilket alt andet lige vil medføre et lavere afgiftsprovener for staten.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionens forslag om obligatorisk energisyn for større industrivirksomheder vil isoleret set medføre øgede omkostninger for erhvervslivet, men hvis de giver anledning til energibesparelser i det omfang, det fremgår af Kommissionens konsekvensanalyse, vil dette kunne dække omkostningerne til energisynet.

Beskyttelsesniveauet

Forslaget vil have positive energi- og klimamæssige konsekvenser gennem reduktion af energiforbruget og nedbringelse af udledninger af drivhusgasser.

8. Høring

Energieffektivitetsplanen, som Kommissionen fremlagde den 22. juni 2011, blev den 29. juni 2011 sendt i høring hos en bred kreds af organisationer og interessenter med frist den 19. august 2011. Nedenfor er de mange modtagne høringssvar sammenfattet.

Generelle kommentarer

DI anfører, at en øget indsats for energieffektivisering kan bidrage til, at CO₂-målene nås mere omkostningseffektivt samtidig med, at forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen styrkes. FRI anfører, at en øget indsats for energieffektivisering og -besparelser kan bidrage til, at CO₂-målene nås på samfundsøkonomisk bedst vis, uden at forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen ændres. Landbrug & Fødevarer støtter direktivets mål om, at energieffektivisering skal have en central plads i EU's klima- og energipolitik, og anfører, at energieffektivisering kan medvirke til både bedre konkurrenceevne for virksomhederne og en omkostningseffektiv opfyldelse af CO₂-målene. Håndværksrådet bakker generelt op om målsætningerne i forslaget, og hæfter sig særligt ved, at de små og mellemstore virksomheder skal gives "teknisk bistand", hvilket de ser som en klar forudsætning for, at energisparepotentialet i denne målgruppe lader sig realisere.

TEKNIQ støtter, at energibesparelser bør have en central rolle af hensyn til klima, forsyningssikkerhed og beskæftigelse og er enig i, at det er en af de mest omkostningseffektive måder til at opnå de opstillede mål. VELTEK er tilhænger af, at man i EU-regi stiller krav til national energieffektivisering, men de finder, at den danske organisering af energispareindsatsen er uambitiøs.

Dansk Energi er positivt indstillet over for direktivforslaget og ser forslaget som et yderligere skridt i retning af at sikre EU's reduktionsmål i energiforbruget med 20 pct. i 2020, og finder det positivt

at der med sammensmeltning af de to direktiver kommer mere fokus på kraftvarme. DONG Energy er grundlæggende positivt indstillet over for Kommissionens forslag, som kommer til at udgøre et vigtigt instrument i energieffektiviseringsindsatsen i EU, og noterer med tilfredshed, at Kommissionen har spejlet sig i erfaringerne med den danske energispareindsats.

Energiforum Danmark er grundlæggende positive overfor direktivet og de mange forslag heri. Det er bydende nødvendigt med flere energispareaktiviteter, hvis målet om 20 pct. besparelser skal nås i 2020. WWF finder forslaget positivt, da energieffektiviseringer er et af de vigtigste og billigste redskaber til at opnå CO2 reduktioner. De finder at bindende mål burde have været en del af direktivet.

Rockwool finder, at forslaget langt fra lever op til hvad man kunne forvente set i lyset af, at EU-landene kun er på vej mod at levere halvdelen af EU's mål om 20 pct. energibesparelser i 2020. BAT-kartellet finder det positivt, at Kommissionen forsøger at opstille en fælles ramme for energieffektivisering i EU, og anfører at konsekvensanalysen viser, at de ekstra omkostninger ved at opnå 20 pct. målet er beskedne i forhold til fordelene. De finder det positivt at muligheden for bindende mål, hvis der ikke opnås tilfredsstillende resultater, fastholdes. CO-industri er enig i behovet for et nyt og revideret direktiv for energieffektivisering.

Sammenhæng med CO2-kvoteordningen

I forhold til direktivets betydning for kvoteprisen opfordrer DI til, at reglerne for EU's kvotesystem frem til 2020 bliver implementeret, som det allerede er politisk besluttet. Der bør ikke skabes usikkerhed om rammebetingelserne for systemet. Landbrug & Fødevarer finder, at direktivets konsekvenser for CO2-kvoteprisen ikke er tilstrækkeligt belyst, og opfordrer til at der fra dansk side arbejder for at dette bliver belyst hurtigst muligt.

Dansk Energi ser med bekymring på, at der i Kommissionens forslag ikke er taget højde for den meget negative effekt på CO2-kvoteprisen, og opfordrer regeringen til at få dette konkretiseret i forhandlingerne. DONG Energy noterer med bekymring, at Kommissionens forslag ikke tager behørigt højde for den meget negative effekt på CO2-kvoteprisen, som implementeringen af direktivet må forventes at få. Det risikerer at underminere den rolle kvoteprisen bør spille som stimulans for klimavenlige investeringer i kvotesektorerne.

Mål for energieffektivisering

DI finder det uhensigtsmæssigt, at Kommissionen allerede i 2014 vil vurdere om der skal fastsættes nationale mål. Det kan ikke forventes, at direktivet vil være slået igennem allerede i 2014. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der i første omgang er brug for bindende mål på nationalt plan, og det er for tidligt og derfor uhensigtsmæssigt allerede i 2014 at foretage en revurdering af dette. DONG Energy mener, at den nuværende indsats for energieffektivisering i EU ikke har været en succes, bl.a. som følge af at EU's 20-procent mål ikke har haft et tilstrækkeligt stærkt juridisk grundlag. Derfor støtter de forslaget om med dette direktiv at opstille en række bindende foranstaltninger, der reducerer energiforbruget.

Det Økologiske Råd anfører, at de helst havde set bindende mål for forbruget af primær energi fordelt på medlemslandene efter potentiale, ekspertise og økonomisk formåen. Når der ikke er opbakning hertil bør der fastlægges en række bindende virkemidler, som kan sikre at 20 pct. målet i 2020 nås og som peger hen mod omtrent en halvering af EU's primære energiforbrug i 2050. Rockwool finder det positivt, at Kommissionen er klar til at fremsætte forslag om bindende nationale mål, såfremt deres evaluering i 2014 viser, at man ikke når målet i 2020.

Energieffektivisering i den offentlige sektor

DI og FRI er enige i, at det offentlige har en rolle i at gå forrest, og de anfører, at der for at sikre kvalitet og omkostningseffektivitet, i højere grad bør tænkes i grundige renoveringer (dybe renoveringer) ved energioptimering af de offentlige bygninger. På grund af bygningernes lange levetid bør der kunne accepteres længere tilbagebetalingstider. Dansk Byggeri finder, at det er af stor betydning, at det offentlige går forrest i energirenoveringen og på den måde bidrager til at skabe et marked for energirenoveringer, og de støtter derfor de konkrete forslag til energirenoveringskrav for offentlige bygninger. De finder at det offentlige bør stille energieffektivitetskrav til de bygninger, som de fremover køber eller lejer. Landbrug & Fødevarer er af den opfattelse, at den største indsats for energieffektiviseringer i de kommende år bør være i den offentlige sektor, da der her er et stort potentiale, herunder behovet for meget grundige renoveringer.

KL finder det uklart om det er om det er undersøgt, hvorvidt reglen om årlig energirenovering af 3 pct. af det samlede etageareal er den bedste måde at opføre energieffektiviseringen af de kommunale bygninger. Forslaget medfører en ekstra administrativ byrde, og går for vidt i sin detaljeringsgrad. I forhold til energieffektive indkøb anbefaler KL, at der udelukkende bliver tale om vejledninger, redskaber og opfordringer til frivillige initiativer. København Kommune anfører, at løbende renovering af offentlige bygninger med krav om energirenovering som integreret element vil være den mest effektive måde til at opnå store energibesparelser i den offentlige bygningsmasse, og de tilføjer, at den foreslåede renoveringstakt med renovering af 3 pct. årligt (større renoveringer med 33 års mellemrum) modsvarer de tekniske levetider for mange af de væsentlige bygningsdele med energimæssige betydning, f.eks. tag, vinduer og større tekniske anlæg, hvis levetid typisk ligger mellem 20 og 50 år. Der er imidlertid få offentlige organer (herunder kommuner), der set over længere perioder, har afsat så store midler til renovering af bygninger, som renovering af 3 pct. af bygningsmassen årligt forudsætter, og konsekvensen er derfor, at store dele af især den kommunale bygningsmasse er nedslidt og forfalder. Konkret anfører de, at en eventuel regulering af renoveringstakten bør rumme væsentlig større tidsmæssig fleksibilitet, og at det vil være hensigtsmæssigt, at der indføres en differentieret strategi, der tager højde for muligheder og potentialer i de forskellige bygningselementer. I forhold til bestemmelsen om synliggørelse af offentlige bygningers energiforbrug bør der indarbejdes forpligtelser for private ejere af bygninger anvendt til kommunalt brug.

BL – Boligselskabernes Landsforening anfører, at det ikke forekommer velovervejet at sætte almene boliger i samme ramme som skoler, hospitaler og offentlige administrationsbygninger, mens andre boligformer ikke berøres af kravene. Hermed skabes en markant og uhensigtsmæssig forskelsbehandling. De anfører, at der intet sagligt grundlag er for at lægge et særligt pres på energirenovering af almene boliger, og at kravet om energirenovering af 3 pct. af boligerne årligt umuligt kan finansieres inden for de nuværende rammer. De finder, at kravene om indkøb af energirigtige produkter, bygninger og tjenester kan medføre lejeforhøjelser i det omfang kravene ikke tjener sig ind ved en tilsvarende energibesparelse, og de anfører, at det er uklart om kravene også gælder for byggematerialer ved nybyggeri.

Energiforum Danmark bakker op om, at den offentlige sektor skal gå foran både når det gælder energieffektive indkøb, energiledelse og energirenovering, og de finder at en årlig energirenoveringsrate på 3 pct. fra 2014 er ambitiøs men realistisk. Det Økologiske Råd støtter en forpligtelse for det offentlige til at renovere deres bygninger, og de finder et niveau på 3 pct. årligt vil være nødvendigt for at sikre at det offentlige yder sin indsats frem til 2050. De foreslår, at forpligtelsen ændres til et meget simplere krav om at gennemføre en absolut reduktion i det offentlige energiforbrug svarende til det forventede effekt i Kommissionens impact assesment. WWF finder forpligtelsen til at renovere 3 pct. af de offentlige bygninger årligt fornuftigt, men det bør også gælde for de små bygninger, og det skal sikres, at der er tale om dybe renoveringer.

Rockwool finder, at det er fint at bruge den offentlige sektor som foregangssektor. Et renoveringsmål på 3 pct. per år af arealet svarer til den nødvendige renoveringsrate, hvis hele den eksisterende bygningsmasse skal renoveres inden 2050. De anfører, at forslaget desværre kun omfatter offentlige bygninger, og det bør præciseres, at den almene boligsektor og andet offentligt støttet byggeri er omfattet af kravet. Grænsen på 250 kvadratmeter bør fjernes, og der bør defineres en ambitiøs, national lav-energi klasse for renovering.

BAT-kartellet er glade for, at offentlige organer på nationalt, regionalt og lokalt niveau skal danne eksempel med hensyn til energieffektivitet. De bakker op om forslaget om årlig renovering af 3 pct. af de offentlige bygninger. De støtter forslaget om en fortegnelse over alle bygninger, som kan danne grundlag for en energieffektivitetsplan for alle offentlige organer. CO-industri ser især forslaget om, at 3 pct. af den offentligt ejede bygningsmasse skal renoveres hvert år som positivt. De tilslutter sig også, at energieffektivitet skal indgå med større vægt i offentlige indkøb.

Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste anfører, at forslaget om årlig renovering af 3 pct. af bygningsarealet kan medføre ikke uvæsentlige omkostninger for forsvaret, og tilsvarende gælder for kravet om energieffektive indkøb. De anfører også, at der kan være militære/forsvarsmæssige hensyn, der vejer tungere.

Energispareforpligtelser for energiselskaberne

DI og FRI anfører, at det er positivt, at Kommissionen har været inspireret af de gode erfaringer i Danmark, og de anfører, at der i de nationale ordninger bør sættes krav til gennemskuelighed, additionalitet og for tredje part til at levere besparelserne. Dansk Byggeri finder, at det er for tidligt at konkludere om den danske model for energibesparelser via energidistributionsselskaberne er en succes. Den danske model bør derfor kun være en af flere mulige modeller i direktivet. De finder, at staterne bør sikre økonomisk støtte til gennemgribende energirenoveringer. Landbrug & Fødevarer kan støtte en model, hvor energiselskaberne pålægges konkrete energisparemål. Indsatsen skal bygge på markedsmæssige principper, og der skal være fuld gennemsigthed med hensyn til prisfastsættelse. Samtidig er det helt afgørende, at modellen udformes således at nogle aktører ikke kan misbruge deres stilling. Håndværksrådet anfører, at energiselskabernes indsats i meget stor udstrækning er rettet mod de store virksomheder. Denne skævhed skyldes bl.a. at en række energiselskaber sammenblander deres energispareforpligtelser og deres kommercielle salgsaktiviteter, og den forstærkes af, at man fra myndighedernes side stiller krav om flest mulige besparelser for færrest mulige midler.

TEKNIQ finder, at man i Danmark har set nogle uheldige konsekvenser af at pålægge energiselskaberne energispareforpligtelser. Bl.a. anvender nogle af selskaberne midlerne til at skaffe sig en konkurrencefordel i forhold til andre aktører. De finder, at markedet bør være åbent og transparent for alle aktører. VELTEK mener, at selskaberne på elområdet får allokeret ressourcer, som beklageligvis i 80 pct. af tilfældene ender i deres egne forbundne virksomheder, og at selskabernes rådgivere ikke er klædt ordentlig på til den vigtige opgave.

Dansk Energi støtter, at distributions- og handelsselskaberne får en betydelig rolle i energispareindsatsen, og de finder at en forpligtelse til energiselskaberne er det stærkeste virkemiddel til at reducere energiforbruget. De anfører, at det er en forudsætning, at energiselskaberne kan få deres omkostninger i forbindelse med opfyldelse af forpligtelsen dækket via tariffene, og at det er afgørende, at selskaberne har metodefrihed til at skaffe de bedste besparelser for færrest omkostninger. De finder, at alle selskaber uanset størrelse skal have forpligtelser; at transportsektoren skal indgå i direktivet, og at indsatsen skal være rettet mod det endelige energiforbrug. De mener, at det bør være medlemslandene som fastlægger retningslinjer

for opgørelse af besparelser, levetider, standardværdier mv. på baggrund af guidelines fra Kommissionen, og de anfører, at bestemmelsen om at medlemslandene kan få godkendt alternativer til energispareforpligtelser bør udgå. De er positive overfor et system med gensidig anerkendelse af energibesparelser på tværs af medlemslandene.

HMN Naturgas finder, at de anførte krav til data og dokumentation for de realiserede besparelser er unødigt omfattende og bureaukratisk. DONG Energy støtter forslaget om, at medlemslandene skal indføre energispareforpligtelser for energiselskaberne. De finder, at det er vigtigt at de nationale markeder bliver så åbne som muligt for tredje parter, der ønsker at levere energitjenester til de forpligtende selskaber, og de anfører, at det er uhensigtsmæssigt at transport ikke er omfattet.

Energi- og Olieforum støtter op om sigtet med direktivet, og finder det afgørende, at det ikke ændrer på muligheden for at nationalstaterne kan beholde deres nuværende frivillige ordninger. Energiforum Danmark finder at energispareforpligtelserne også skal gælde for leverandører af olie til slutkunder, og at der bør stilles krav om fuldstændig transparens i forhold til finansieringen af indsatsen og brugen af midlerne. De nævner også, at man havde stillet tredjepartsaktører bedre, hvis man havde forpligtet energiselskaberne til at inddrage sådanne aktører.

Det Økologiske Råd støtter anvendelsen af energispareforpligtelser for energiselskaberne, men indsatsen må forstærkes ved enten ikke at fritage de små selskaber eller ved at indfase en øgning af målet op til 2,5 pct. årligt i 2020. Forpligtelserne bør udtrykkes i besparelser i slutforbruget, og de anfører at der er klare fordele ved økonomien til spareindsatsen kommer direkte fra energiselskaberne/energiforbrugerne. De finder, at der ikke bør være mulighed for at handle med besparelser over grænserne, og anfører at artikel 6, pkt. 9, som giver Kommissionen mulighed for at fastsætte regler om energibesparelser kan handles over landegrænserne, bør udgå. Endelig anfører de, at det er afgørende, at energiselskabernes indsats fokuserer på dybe renoveringer af bygninger, og at det er en dårlig idé at udarbejde fælles standardværdier for hele EU. WWF finder at energispareforpligtelser for energiselskaberne er det mest bindende og effektive virkemiddel, når bindende mål aktuelt ikke er politisk realistisk. De finder, at forslaget bør styrkes på en række områder. F.eks. bør de små selskaber ikke friholdes, målet bør gradvis øges og der bør være fokus på dybe renoveringer. De er desuden bekymrede over undtagelsesbestemmelserne i artikel 6, pkt. 9.

Rockwool finder, at det er vigtigt, at energiselskabernes forpligtelser bliver formuleret både i final og primær energiforbrug for at undgå at besparelserne realiseres i form af brændselssubstitution. Der bør være sikkerhed for fri konkurrence, og besparelser med lang levetid bør tilgodeses. BAT-kartellet er positiv overfor at pålægge energiselskaberne en energispareforpligtelse, og de nævner i denne sammenhæng, at det kan være hensigtsmæssigt at se på størrelsen af de faste tariffer.

Energisyn og energiledelse

DI mener, at direktivet bør ændres så der er ikke er krav om at større virksomheder skal have gennemført et energisyn hvert tredje år. I stedet bør medlemslandene tilskynde de større virksomheder til at indføre energisyn. Landbrug & Fødevarer er imod at der skal være tvungne energisyn. Der bør anvendes mere fleksible tiltag, der passer til de enkelte virksomheders behov.

FRI støtter et fokus på energibesparelser i de mindre og mellemstore virksomheder, hvor det kan være en særlig udfordring at høste energibesparelser. Og de finder, at direktivet bør ændres så medlemslandene i stedet skal tilskynde de større virksomheder til at indføre energisyn – og samtidig skal der være fokus på gennemførelse af de identificerede besparelser. TEKNIQ finder at direktivet med fordel kunne åbne for, at installatører og andre håndværkere får en større rolle i forbindelse med identifikation og gennemførelse af energibesparelser.

Dansk Energi ser positivt på, at slutkunder skal have muligheder for energisyn, men finder at det vil være mere hensigtsmæssigt at større virksomheder i stedet indfører energiledelse. HMN Naturgas anfører, at erfaringerne viser at energisyn ikke nødvendigvis fører til energibesparelser, og at det derfor er vigtigt, at der fastsættes krav om hvem og hvornår der skal foretages opfølgning for at fremme realisering af de anviste besparelser.

Københavns Kommune foreslår, at de periodiske energisyn suppleres med krav, der sikrer høj kvalitet og anvendelige resultater, herunder let tilgængelige data, og de finder at det ikke vil være omkostningseffektivt at gennemføre disse med tre års mellemrum. Energiforum Danmark finder, at ideen med energisyn og energiledelse i store virksomheder er god, og de undrer sig over at der ikke refereres til den europæiske standard for energiledelse (DS/EN16001). De finder, at det bør være nok at de eksperter, som skal foretage energisyn er certificeret.

Det Økologiske Råd nævner, at energiselskabernes indsats er vigtig i forhold til realisering af energibesparelser i virksomhederne, og de finder at det er en svaghed, at der i forbindelse med energisyn ikke er krav om gennemførelse af de identificerede besparelser. Dansk Standard finder det hensigtsmæssigt, at Kommissionen foreslår anvendelse af energiledelsessystemer, energisyn, energitjenster mv., men de finder at direktivet er svagt når det handler om at indføre energiledelse, som kan give betydelige besparelser. Det er ikke nok at anbefale, tilskynde, osv. Der er brug for mere håndfaste formuleringer.

BAT-kartellet vurderer, at et omkostningseffektivt energisyn, der illustrerer den mulige besparelse, kan være et væsentligt incitament, der kan være med til at trække markedet for energirenovering i gang.

Måling og informativ fakturering

DI finder, at udrulning af fjernaflæste målere bør vurderes i forhold til om omkostningerne står mål med de opnåede besparelser. Der bør være fokus på de kunder, der har et potentiale for et mere fleksibelt forbrug, så som husholdninger med elbiler og/eller varmepumper. De finder, at der ikke i tilstrækkelig grad skelnes mellem gas- og elsystemer. FRI støtter, at forbrugere, der er fjernaflæste, skal kunne delegerede adgang til data videre til 3. part, som kan handle på vegne af forbrugeren.

Dansk Byggeri anfører, at faktureringen for varme i højst muligt omfang skal være forbrugsafhængig og proportional med det faktiske forbrug, og der bør derfor stilles krav om, at slutforbrugernes faste forbrugsafhængige betalinger kun undtagelsesvis må udgøre mere end 10 pct. af den samlede varmeregning. BL - Boligselskabernes Landsforening anfører, at der med reglerne om måling lægges op til en betydelig skærpelse i forhold til i dag, og der er behov for en nøje granskning af de økonomiske konsekvenser. KL anfører, at der fortsat bør være mulighed for årlig afregning i forbindelse med nettoafregningsformer for solceller.

Dansk Energi anfører at forslagene i artikel 8 ikke harmonerer med de øvrige EU-beslutninger på området, herunder den netop gennemførte evaluering af Måleinstrumentdirektivet (MID-direktivet), hvor alle de foreslåede ændringer af elmålerens funktionalitet blev afvist. De finder derfor, at kravene til elmålere bør udgå af direktivet. De finder, at en hyppigere faktureringsfrekvens vil være omkostningstungt, og indebære øgede omkostninger, som i sidste ende vil skulle betales af kunderne. Hvis kunderne vælger en hyppigere fakturering bør de betale de faktiske omkostninger forbundet med dette. De anfører, at de allerede installerede fjernaflæste målere ikke kan sende data til kunden og til tredjemand, og at prisoplysninger normalt ikke vil være tilgængelige på måleren.

HMN Naturgas og Naturgas Fyn anfører, at forslagene vil betyde at de skal etablere fjernaflæsning af alle forbrugere og månedsfakturering af alle de forbrugere, der i dag bliver acontofaktureret. Det vil kræve meget betydelige investeringer og store løbende driftsudgifter, og efter deres vurdering vil

effekten i form af reduceret energiforbrug været begrænset. De anbefaler derfor, at bestemmelserne om måling og fakturering – for så vidt angår naturgas – udgår af direktivet eller at det klart kommer til at fremgå, at de kun skal implementeres i de enkelte medlemslande i det omfang cost-benefit analyser viser fordele.

DONG Energy bemærker, at bestemmelserne de facto indebærer timeafregning og fjernaflæsning, hvilket vil være en kraftig skærpelse af 3. elmarkedsdirektiv, hvor der kun skulle etableres fjernaflæsning for mindst 80 pct. af kundemassen, såfremt der var en samfundsmæssig gevinst. For forbrugere med et normalt husholdningselforbrug kan fjernaflæsning ikke genere tilstrækkelig store energibesparelser og fleksibilitet til at dække udgifterne til obligatorisk udrulning af fjernaflæste målere. De anfører, at der er markant forskel på el- og gassystemerne, og kravene mellem disse 2 områder differentieres yderligere, og at månedfakturering af el- og gaskunder ikke er omkostningseffektivt.

Dansk Fjernvarme anfører, at månedlige slutafregninger af varme må forudses at betyde forøget ”brændeovneeffekt” i de kolde måneder, og dette er uhensigtsmæssigt. Energiforum Danmark finder at information om forbrug skal kobles med handlingsanvisninger og forklaringer, og de finder at månedlige regninger baseret på faktisk forbrug vil skabe store problemer for socialt dårligt stillede familier. De nævner også, at det er tvivlsomt om omkostningerne ved de langt flere afregninger og aflæsninger kan opvejes af gevinsten ved tiltaget.

Det Økologiske Råd mener, at de opgjorte effekter af fjernaflæste målere og månedlige regninger er kraftigt overvurderet, og de finder at fokus bør flyttes til de bagvedliggende styringssystemer, som skal sikre, at et fleksibelt forbrug, som f.eks. opladning af elbiler, individuelle varmepumper og centrale varmepumper, kan medvirke til at optimere EU’s energisystem.

Sikkerhedsstyrelsen anfører, at bestemmelserne reelt betyder stop for mekaniske målere. Det er i tråd med udviklingen inden for el, fjernvarme og fjernkøling, men på gasområdet er det anderledes, idet der bruges mekaniske målere langt de fleste steder. De målere, der bruges i dag, opfylder næppe kravene, hvorfor de fleste af de nuværende målere skal udskiftes. De mener, at det formentlig ikke vil være et større problem at udvikle elektroniske målere, som kan leve op til kravene. De forudser, at kravene til varmefordelingsmålere kan give store problemer, og de anfører at nogle af kravene ikke er i overensstemmelse med de europæiske standarder.

Fremme af effektiv opvarmning og køling

DI finder at det er positivt, at der stilles krav om nationale varme- og køleplaner. Planerne bør tage højde for det langsigtede perspektiv for energiforsyningen mod uafhængighed af fossile brændsler. DI og FRI understreger, at det skal indskræpes, at medlemslandene *skal* udarbejde undtagelsesbestemmelser, hvis cost-benefit analysen viser, at en installation ikke er rentabel. Landbrug & Fødevarer finder det fornuftigt, at der skal opstilles nationale varme- og køleplaner, men virkningen for forbrugerpriserne bør vurderes nøje, og det bør være op til de enkelte lande at afgøre de konkrete energisystemer.

Dansk Energi anfører, at forslagene næppe vil få den store påvirkning for det danske energisystem, idet Danmark allerede har et udbredt fjernvarme- og kraftvarmesystem. De finder, at etablering af kraftvarme primært bør ske på baggrund af cost-benefit analyser, og at der bør tages hensyn til den øgede andel af vindbaseret elproduktion. DONG Energy finder, at ordlyden om kraftvarmeproduktion fra alle nye eller fornyede værker på mere end 20 MW er for rigid. I forbindelse med cost-benefit analyser skal der tages højde for den fleksibilitet, som udviklingen med et energisystem med en stor andel fluktuerende vedvarende energi fordrer.

Dansk Fjernvarme finder, at det er meget positivt, at Kommissionen foreslår at vende bevisbyrden vedrørende fjernvarme. Med forslaget skabes en situation hvor kraftvarme er normen, hvorfra der kan gøres undtagelser, såfremt de er berettigede og saglige. De finder, at Danmark skal arbejde for, at undtagelser fra denne norm alene bevilges når det er sagligt og velbegrundet. De finder, at hensyntagen til lagring af CO₂ i undergrunden ikke bør være en berettiget undtagelse. Endelig anfører de, at cost-benefit analyserne skal være en reel analyse, som dybtgående demonstrerer de samfundsøkonomiske og energieffektivitetsmæssige virkninger af de alternative muligheder ved etablering af ny kapacitet.

KL anfører, at det bør overvejes hvordan udarbejdelsen af nationale varme- og køleplaner kan passes ind i det danske plansystem, hvor der arbejdes med revisioner hvert fjerde år, og at udarbejdelsen skal ske i tæt samarbejde med det kommunale niveau. Energiforum Danmark finder at kravet om planer for effektiv opvarmning og køling er en god idé, men de havde gerne set, at planlægningen i høj grad også omfattede energibesparelser. Det Økologiske Råd finder, at der primært bør være fokus mod etablering af fjernvarme- og fjernkølingssystemer, og tilgangen i direktivet derfor er for snæver. Der er ikke plads til flere termiske kraftværker med levetider på over 40 år, hvis EU's målsætning om reduktion af udledningen af drivhusgasser med 80-95 pct. i 2050 tages i betragtning. WWF finder, at der bør fastsættes krav om, at ny kraftværkskapacitet er baseret på biomasse eller affald, og at det bør præciseres at prioriteringen af el fra kraftvarme skal underlægges prioritet for el fra VE.

Rockwool anfører, at det er centralt at den strategiske energiplanlægning først fokuserer på at nedbringe energiforbruget gennem langsigtede planer for energirenovering, og at der er et stort behov for at tilvejebringe de fornødne, økonomiske ressourcer til gennemgribende renovering af bygningsmassen.

Rambøll anfører, at forslaget er godt, og at det er i overensstemmelse med andre direktiver. De anfører, at ny kraftværkskapacitet kun bør kunne etableres på pladser, hvor det er muligt at udnytte overskudsvarmen.

Energitransmission og -distribution

DI støtter forslaget om at tilsynsmyndighederne skal sikre muligheden for dynamisk prissætning af nettariffer, og de nævner at det bør undersøges om bestemmelserne om, at der skal udarbejdes planer om energieffektivisering af netinfrastrukturen harmonerer med at det er netselskabernes som har kompetencen til at beslutte investeringer i infrastrukturen.

Dansk Energi opponerer meget imod forslaget om at yde prioriteret eller garanteret adgang - eller på anden måde skaffe forrang - til elnettet for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion. Det er ugunstigt for elmarkedet. Produktionen bør afsættes på markedsvilkår. Dansk Energi og DONG Energy støtter, at der skal være mulighed for at anvende tidsdifferentierede tariffer, men der er ikke grundlag for at indarbejde en udtømmende liste over mulighederne herfor. De finder også, at forbedringer af energieffektiviteten i distributionsnettet bedst foretages af de enkelte netselskaber ud fra driftsøkonomiske principper.

Rockwool anfører, at der inden for alle forsyningsformer bør etableres en prisstruktur, som sikrer motivation til energibesparelser. Høje, faste tariffer er ikke motiverende.

Attesteringsordninger og energitjenester

DI støtter op om understøttelse af energitjenester og energiydelseskontrakter. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt at attesteringsordninger og/eller kvalifikationsordninger udformes på en sådan måde, at de let tilgængelige og håndterbare, da sådanne ordninger typisk er meget

omkostningskrævende for de berørte virksomheder. De anfører også, at optagelsen på listen over energitjenesteleverandører bør tage afsæt i objektive kriterier. TEKNIQ advarer mod, at der indføres krav om akkreditering, certificering eller lignende, idet sådanne krav vil medføre en væsentlig omkostning for den enkelte virksomhed, og de anbefaler, at branchen inddrages i udarbejdelse af lister over energitjenesteleverandører.

HMN Naturgas forudsætter, at naturgasdistributionsselskabernes indsats er omfattet således at selskabernes rådgivere kan blive attesteret efter de pågældende ordninger. DONG Energy er enig i, at certificeringsordninger for leverandører af energitjenester og energisyn kan være med til at sikre en endnu højere grad af teknisk kompetence og pålidelighed i det udførte arbejde.

Andre kommentarer

Dansk Energi finder at konverteringsfaktorerne for beregning af primær energi, herunder faktoren på 2,5 for el, bør tages ud af direktivet. En større andel af elproduktionen fra VE vil betyde at faktoren falder. Dansk Fjernvarme anfører, at primærenergifaktoren for fjernvarme højst bør være 0,8.

Energi- og Olieforum understreger, at det skal sikres, at bestemmelserne i artikel 11 ikke betyder, at olieraffinaderierne pålægges yderligere administrative byrder, som stiller dem dårligere i konkurrence med deres ikke europæiske konkurrenter.

HMN Naturgas kan tilslutte sig, at ejer/lejer problematikken bliver løst. Ejendomsforeningen Danmark støtter fuldt ud, at der bliver taget initiativ til, at det såkaldte paradoksproblem – det forhold, at en udlejer af en fast ejendom har et begrænset incitament til at udføre energibesparende foranstaltninger – skal løses. De anfører at den nuværende udformning af lejelovgivningen udgør en væsentlig barriere for at skabe rentabilitet ved energibesparende foranstaltninger. BAT-kartellet foreslår en forøgelse af Landsbyggefondens årlige ramme til støtte til energirenoveringer, og de beklager, at forslaget ikke indeholder konkrete tiltag til at løse ejer/lejer-problematikken. De nævner også, at der er et stort behov for videreuddannelse.

Dansk Transport og Logistik henviser til deres kommentarer til Kommissionens hvidbog om den fælles transportpolitik, og har ikke specifikke bemærkninger til forslaget.

Sagen blev behandlet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 3. november 2011. Følgende bemærkninger blev fremført:

TEKNIQ henviste til det generelle høringssvar og påpegede, at det er uhensigtsmæssigt udelukkende at lade energiselskaberne få en energispareforpligtelse, da det forhindrer et åbent og transparent marked og dermed lige muligheder for alle aktører.

DI påpegede, at der kun skal være krav om etablering af kraftvarme og nyttiggørelse af overskudsvarme, hvis det er omkostningseffektivt for de enkelte virksomheder.

Dansk Energi støttede den danske holdning til energispareforpligtelsen for energiselskaber, da der bør være fokus på selve målet og ikke hvem, der konkret skal gennemføre energibesparelserne. Desuden burde regeringen støtte en set-aside som led i direktivet, hvilket vil være i tråd med regeringens mål om en øgning af EU's mål om CO2 reduktioner til 30 % i 2020. Det Økologiske Råd støttede synspunktet om, at holde fokus på, at den rigtige tekst vedrørende energisparemålet for energiselskaberne skal ind i direktivet. Efterfølgende må man i en dansk sammenhæng se på, hvordan det bedst implementeres.

Greenpeace støttede regeringens holdning om, at evalueringen af direktivet fremrykkes til 2013 og mente, at ikrafttrædelsestidspunktet også burde fremrykkes for energirenovering af offentlige bygninger, tvungne energisyn for store virksomheder og udarbejdning af nationale varme- og køleplaner. Greenpeace støttede regeringens holdning om, at der ikke skulle være mulighed for handel af energibesparelser mellem medlemslandene. I forhold til sammenhængen med ETS var problemet dog for stort til blot at blive overvåget, som foreslået af Kommissionen. I forhold til udbredelse af kraftvarme ønskede Greenpeace, at Regeringens mål om 100 % VE i 2050 blev reflekteret under dansk holdning i stedet for målet om uafhængighed af fossile brændstoffer, hvilket indbefatter A-kraft.

9. Forhandlingsituationen

På nuværende tidspunkt foreligger der kun meget foreløbige overvejelser om andre landes holdninger til forslaget til direktiv om energieffektivisering.

Drøftelserne af rådskonklusionerne i forhold til Kommissionens plan om energieffektivisering, som blev vedtaget rådsmødet(energi) den 10. juni 2011, afspejler dog, at selv om mange lande prioriterer energieffektivisering højt, så er der en generel skeptisk holdning over for nye detaljerede EU-krav. Dette bekræftes af de foreløbige bemærkninger på møder i energiarbejdsgruppen, hvor mange lande har lagt vægt på at sikre fleksibilitet for medlemslandene. Flere lande har fremført, at forslaget ikke var i overensstemmelse med rådskonklusionerne. Bl.a. er kravet om årligt renovering af 3. pct. af de offentlige bygninger genstand for kritik, ligesom der er bred skepsis fsva. kravet om intelligente målere. .

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen prioriterer energieffektivisering højt og finder, at det er vigtigt med fælles EU-rammer og initiativer på områder, hvor det kan fremme omkostningseffektive besparelser. På denne baggrund er regeringen generelt positiv over for Kommissionens forslag til direktiv om energieffektivisering. Det er dog vigtigt, at der fastholdes mulighed for fleksibel tilpasning til nationale forhold, hvor det er nødvendigt.

Det er vigtigt for regeringen, at direktivets initiativer lukker mankoen til EU's 20 pct. målsætning, hvilket ifølge Kommissionens seneste beregninger svarer til 368 mtoe i forhold til en baseline. Hvis ét initiativ i det nye forslag ikke leverer så meget, som Kommissionen forventer, bør der derfor som udgangspunkt strammes mere i forhold til andre initiativer eller indføres nye.

Danmark er enig i, at de nationale mål om energieffektivitet skal fastsættes som et absolut tal for det primære energiforbrug i 2020, som det allerede sker i en dansk sammenhæng. Regeringen noterer sig med tilfredshed, at Kommissionen fastholder bindende mål som en mulighed, hvis det viser sig, at man ikke kan nå det aggregerede EU mål om 20 % energieffektivisering. Der udestår dog en metodisk afklaring af, hvordan de bindende mål i givet fald skal udformes. Hvis Kommissionens evaluering af resultaterne skal have effekt frem til 2020, bør denne vurdering dog søges fremrykket fra 2014 til 2013 i tråd med konklusionerne fra Det Europæiske Råd og Rådet (Energi) hhv. 4. februar og 10. juni 2011.

Det er endvidere helt essentielt, at CO2 kvotemarkedet ikke undermineres af initiativerne i forslaget. Danmark støtter derfor, at Kommissionen overvåger effekten på kvotesystemet – herunder at denne overvågning skal fortsætte efter første supplerende overvågningsrapport. Regeringen mener, at EU bør øge sin CO2 reduktionsforpligtelse til 30 % i 2020.

I forbindelse med reduktion af forbruget af fossile brændsler bør den offentlige sektor gå foran. Som led heri bør energiforbruget i de offentlige bygninger reduceres gennem løbende

energirenoveringer. Kravet i forslaget om at 3 pct. af offentlige bygninger større end 250 kvadratmeter skal energieffektiviseres til en standard, så de opfylder mindstekravet energimæssig ydeevne i artikel 4 i EU's bygningsdirektiv, vil imidlertid være vanskeligt at administrere i en dansk sammenhæng, da implementeringen af bygningsdirektivet er sket i form af komponentkrav i bygningsreglementet og ikke som krav til energimæssig ydeevne. Forslaget skal derfor undersøges nærmere.

Danmark støtter krav til at inkludere energieffektiviseringsstandarder for produkter, bygninger og services i tråd med DER konklusionerne fra den 4. februar 2011. Regeringen støtter i den forbindelse hensynet til omkostningseffektivitet som beskrevet i direktivforslaget. Det skal dog undersøges, hvordan Kommissionen forestiller sig, kravet skal gælde for services. For statens vedkommende skal der i Danmark allerede i dag lægges vægt på energieffektivitet ved offentlige indkøb, og siden er der indgået aftaler med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner om at kommunerne og regionerne frivilligt gennemfører tilsvarende krav. For bygninger vil en lavenergiklasse 2020, som lever op til kravet om et energiforbrug på næsten nul, blive indføjet i bygningsreglementet i løbet af 2011, og den vil herefter på frivillig basis kunne anvendes af de offentlige myndigheder.

Danmark har gode erfaringer med energispareforpligtelser for energiselskaberne, der herigennem yder bistand til den konkrete realisering af energibesparelser. Samtidig sikres der en stabil finansiering af indsatsen. Danmark støtter derfor forslaget om, at alle lande indfører forpligtelser for energiselskaberne. De nuværende ordninger med energispareforpligtelser er meget forskellige. Bl.a. er metoderne til opgørelse af besparelserne forskellige. Der er derfor ikke på nuværende tidspunkt grundlag for en harmonisering med mulighed for handel af energibesparelser mellem medlemslandene, og det er centralt, at Kommissionen ikke får mulighed for at fastsætte regler herom gennem en delegeret retsakt. Samtidig lægger regeringen vægt på, at energiselskabernes energibesparelser, som betales af forbrugerne, opnås i Danmark og dermed kommer danske forbrugere og virksomheder til gavn. Kun derved medvirker de til opfyldelsen af de danske energipolitiske målsætninger, herunder reduktion af forbruget af fossile brændsler.

Kravene om tvungne energisyn for større virksomheder bør erstattes af mere fleksible ordninger til at fremme energieffektiviseringer, evt. i form af indførelse af energiledelse, med henblik på ikke at pålægge erhvervslivet uforholdsmæssigt store omkostninger.

I forhold til kravene om måling af energiforbrug og informative regninger lægger regeringen vægt på, at der ikke med dette direktiv bliver stillet nye krav om indførelse af intelligente målere og om afregning, som ikke er omkostningseffektivt. En række af kravene bl.a. om månedlige afregninger baseret på faktisk forbrug kan reelt kun opfyldes, hvis der er installeret intelligente målere, og selv om sådanne findes, vurderes kravene ikke at være omkostningseffektive, da det kun i meget beskedent omfang vil medføre energibesparelser.

Forslagene om fremme af fjernvarmeudbygning i områder, hvor der er en stor varmetæthed, og om øget udnyttelse af overskudsvarme fra elproduktion (kraftvarme) er grundlæggende fornuftige, og afspejler den udvikling, der har været i Danmark i de sidste 30 år. Regeringen støtter derfor, at planlægningsystemer som fremmer energieffektiv fjernvarmeproduktion og fjernvarmedistribution - baseret på samfundsøkonomiske kriterier - udbredes i EU gennem udarbejdelse af de foreslåede nationale planer. Det bør sikres, at planerne understøtter langsigtede 2050-mål i EU om low carbon/uafhængighed af fossile brændsler. Som led heri bør planerne også inddrage energibesparelser i bygningerne. I hvor høj grad kraftvarme eller overskudsvarme skal nyttiggøres i forhold til konkrete projekter bør også baseres på samfundsøkonomiske analyser (cost-benefit analyser), og det skal sammentænkes med andre energieffektive teknologier så som varmepumper og med VE-udbygningen.

Regeringen finder, at det er fornuftigt, at den økonomiske regulering af netselskaberne også inddrager effektiv drift af nettene. Danmark ser dog ikke noget behov for udarbejdelse af planer for effektivisering af el- og gasnettet. Der kunne i stedet stilles krav om energieffektivisering i forbindelse med nyanlæg af net. For så vidt angår fjernvarme og fjernkøling er det fornuftigt at lave en planlægning, men det må være op til de enkelte lande selv at strukturere, hvordan planlægningen skal foregå. Bestemmelser som sigter på minimering af transport af elektricitet vurderes ikke at hænge sammen med ønsket om at foretage væsentlige udbygninger af det europæiske transmissionsnet, herunder Danmarks rolle som transitland mellem det vandkraft-baserede Skandinavien og det vind- /fossil-baserede Nordeuropa, hvilket giver store samfundsøkonomiske gevinster for de involverede lande. Danmark kan støtte, at CHP-anlæg får en lovfæstet ret til at tilbyde balanceringsydelser.

Regeringen er enig i, at der er behov for opkvalificering af de forskellige aktører i forbindelse med realisering af energibesparelser og for at fremme anvendelsen af Energy Service Companies (ESCOs) i forhold til den offentlige sektor og større forbrugere. Reglerne bør dog give mulighed for at tilpasse kravene til de nationale behov.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til direktiv har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg har modtaget grund- og nærhedsnotat i sagen den 22. juli 2011.

2. Udkast til lovgivning fra Kommissionen om sikkerhed ved offshore olie- og gasaktiviteter.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sikkerhed ved offshore olie og gas prospekterings-, efterforsknings- og produktionsaktiviteter.

COM(2011) 688 Final (foreligger kun på engelsk).

Nyt notat

1. Resumé

På baggrund af bl. a. ulykken på boreplatformen "Deepwater Horizon" i Den Mexicanske Golf, hvor 11 personer omkom og der skete en omfattende olieforurening af havet og kysterne, Montara hændelsen i Australien i august 2009, hvor der skete forurening af havet, samt to hændelser i Nordsøen (Gullfaks C i maj 2010 og Gannet F i 2011), der havde potentiale for en større ulykke, har Kommissionen udsendt forslag til forordning om sikkerhed ved offshore olie- og gasaktiviteter. Forslaget til forordning supplerer eksisterende EU-lovgivning. Forslaget har baggrund i en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet af 10. oktober 2010: "Facing the challenge of the safety of offshore oil and gas activities". I forslaget foreslås en række initiativer på EU-niveau til at reducere risikoen for større ulykker offshore og forbedre forureningsberedskabet samt om selskabernes miljøansvar. Endvidere indeholder forslaget krav til en national kompetent myndighed, herunder dens organisering og uafhængighed af den myndighed, som udsteder koncessioner og opkræver gebyrer m.v. Endelig indeholder forslaget krav om offentlig deltagelse i forbindelse med behandling af ansøgninger om koncessioner offshore svarende til, hvad der er gældende på miljøområdet. Forslaget vil medføre en række ændringer af den danske lovgivning om sikkerhed og miljø i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter. Forslaget kan have statsfinansielle konsekvenser til etablering af den nationale kompetente myndighed, til udførelse af nye opgaver, der forventes pålagt myndigheden i forordningen samt til det lovgivningsarbejde, der forventes at blive en konsekvens af forordningen. Kommissionens meddelelse har været behandlet på et arbejdsgruppemøde i rådsregi og Rådet har den 3. december 2010 vedtaget et sæt rådskonklusioner, der er overvejende positive overfor skitseforslagene i meddelelsen. Formandskabet lægger op til en præsentation af forslaget til lovgivning på energirådsmødet den 24. november 2011.

2. Baggrund

Forslaget til lovgivning er fremsat på baggrund af en række nylige større ulykker ved offshore boreoperationer (boreplatformen "Deepwater Horizon" i Den Mexicanske Golf, hvor 11 personer omkom og der skete en omfattende olieforurening af havet og kysterne, Montara hændelsen i Australien i august 2009, hvor der skete forurening af havet, og Usumacinta i Mexico i 2007, hvor 22 omkom), samt to hændelser i Nordsøen (Gullfaks C i maj 2010 og Gannet F i 2011), der begge havde potentiale for en større ulykke.

Kommissionen udsendte på baggrund af Deepwater Horizon ulykken i april 2010 den 10. oktober 2010 en meddelelse: "Facing the challenge of the safety of offshore oil and gas activities",. Heri foreslås en række initiativer på EU-niveau til at forbedre sikkerhedsniveauet og forureningsberedskabet samt om selskabernes ansvar. Initiativerne omfatter både forslag til EU-lovgivning og en række administrative tiltag. Nogle af initiativerne er ændringer af produktsikkerhedsdirektiverne (maskindirektivet, trykudstyrsdirektivet og ATEX-direktivet) til også at omfatte udstyr på mobile boreplatforme og brøndkontroludstyr generelt.

Rådet har den 3. december 2010 vedtaget rådskonklusioner, der er overvejende positive overfor skitseforslagene i meddelelsen.

Endvidere har Europa-Parlamentet vedtaget resolutioner vedr. offshoresikkerhed den 10. oktober 2010 og den 13. september 2011.

Efterfølgende er der udsendt en række rapporter fra de amerikanske myndigheder, de involverede selskaber og de britiske og norske sikkerhedsmyndigheder, som redegør for mulige årsager til ulykken.

Endvidere er der afholdt en række møder mellem Kommissionen med Nordsølandene som medvært og de øvrige medlemsstater, der har offshore olie- og gasaktiviteter, herunder Danmark.

Forslaget til lovgivning er i form af en forordning med hjemmel i artikel 192 og 194 i Traktaten om EU's Funktionsmåde (TEUF) og tager udgangspunkt i meddelelsen, rådskonklusionerne, parlamentsresolutionerne, konklusioner og anbefalinger i de udsendte rapporter samt ikke mindst de ovennævnte møder mellem Kommissionen og offshorelandene. Dog er initiativerne vedrørende ændring af produktsikkerhedsdirektiverne ikke medtaget i forslaget, idet arbejdet hermed antages at finde sted i den del af Kommissionen, der har ansvaret for disse initiativer (DG Enterprise).

Forslaget forventes at skulle behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget indeholder nogle bilag, der uddyber en række af forordningens artikler. Der foreslås en procedure, hvorved bilagene løbende opdateres af Kommissionen ved delegerede akter og i samarbejde med medlemsstaterne.

Kommissionen forventes at præsentere forslaget på rådsmødet den 24. november 2011. Den videre behandling forventes at ske under det danske formandskab i første halvår 2012 og muligvis under det cypriotiske formandskab i andet halvår 2012.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget til forordning er at reducere risikoen for større ulykker ved offshore olie- og gasaktiviteter i EU og at begrænse konsekvenserne, hvis en sådan ulykke alligevel finder sted.

Forslaget pålægger operatørerne en række tiltag til imødegåelse af større ulykker ved offshore olie- og gasoperationer, samt etablering af et beredskab til håndtering af konsekvenserne, hvis ulykken alligevel er sket. Tiltagene omfatter bl.a. anvendelse af uafhængig tredjepartsvurdering af nærmere angivne sikkerhedsmæssige forhold. Endvidere stilles der krav om miljøansvar og samtykkeprocedurer. Der stilles også krav om en national kompetent myndighed til udførelse af opgaver i henhold til forslaget. Den kompetente myndighed skal være uafhængig af de myndigheder, der udsteder koncessioner og opkræver gebyrer m.v. for at undgå eventuelle interessekonflikter.

Forslaget indeholder ikke bestemmelser, der ændrer produktsikkerhedsdirektiverne til at omfatte mobile boreplatforme og brøndkontroludstyr, som det var nævnt i meddelelsen af 10. oktober 2010. Kommissionen forventes i stedet at igangsætte udarbejdelse af sådanne ændringer med tilhørende harmoniserede standarder efter de sædvanlige procedurer herfor.

Det er Kommissionens hensigt at oprette et EU Offshore Myndighedsudvalg, der skal rådgive Kommissionen. Udvalget skal bestå af repræsentanter fra medlemslandenes offshoremyndigheder, og vil blive oprettet ved en særskilt kommissionesbeslutning.

Derudover er der krav om de nationale myndigheders indrapportering til Kommissionen om ulykker og andre hændelser og anden deling af information.

Endvidere stilles der krav om transparens i form af offentliggørelse af forskellig form for information, som nærmere bestemmes ved delegerede akter til Kommissionen.

Endelig er der krav om en offentlig deltagelse i procedurerne for tildeling af koncessioner offshore. Retningslinjerne herfor er de samme som gælder for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet.

Der tillægges beføjelser til Kommissionen i form af delegerede retsakter til at opdatere bilag til forordningen i takt med den tekniske udvikling. Disse forventes udstedt efter en høring af medlemsstaternes eksperter via EU Offshore Myndighedsudvalget.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om den kommende lovgivning. Europa-Parlamentet forventes at blive medlovgiver og udvalget vedrørende industri, forskning og energi, ITRE (Industry, Research and Energy), forventes at skulle behandle forslaget. Øvrige udvalg såsom ENVI (Environment, Public Health and Food Safety), EMPL (Employment, Social Affairs and Inclusion) og JURI (Legal Affairs) må også forventes at have betydelig interesse i forslaget. Det vides endnu ikke, hvornår forslaget vil blive sat på udvalgenes dagsorden.

5. Nærhedsprincippet

For så vidt angår forholdet til nærhedsprincippet, begrundet Kommissionen lovgivning på EU-niveau med bl.a. at offshoreindustrien opererer på tværs af landegrænser, at lovgivningen i de forskellige medlemsstater er på forskelligt niveau og så forskellige, at sammenligning af selskabernes præstationer og deling af information er vanskelig og fortsat vil være det, samt at den nationale udvikling ikke vil være tilstrækkelig til at mindske den ikke uvæsentlige sandsynlighed for og konsekvenserne af en større ulykke i EU. Endelig anfører Kommissionen at handling alene fra medlemsstaternes side vil være utilstrækkeligt til at opnå tilstrækkelig beskyttelse (herunder forureningsansvar) af miljøet og opfylde forpligtelser i henhold til havstrategidirektivet.

Regeringen lægger vægt på, at de forskellige foranstaltninger, der foreslås i forslaget, er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, men det kan ikke vurderes, om dette er tilfældet, før forslaget er vurderet nærmere.

6. Gældende dansk ret

Danmark har gennemført følgende direktiver på offshoreområdet:

- Rådets direktiv 89/391/EØF af 12. juni 1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet.
- Rådets direktiv 92/91/EØF af 3. november 1992 om minimumsforskrifter for forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed i den boringsrelaterede udvindingsindustri (ellefte særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF).
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelser for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter.

- Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF af 23. marts 1994 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om materiel og sikringssystemer til anvendelse i eksplosionsfarlig atmosfære, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/23/EF af 29. maj 1997 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om trykbærende udstyr, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/42/EF af 17. maj 2006 om maskiner og om ændring af direktiv 95/16/EF (omarbejdning) (EØS-relevant tekst).
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/35/EF af 7. september 2005 om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner for overtrædelser.
- Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle.

Direktiverne er gennemført ved

- lov om anvendelse af Danmarks undergrund (lovbekendtgørelse nr. 889 af 4. juli 2007 med senere ændringer) med tilhørende bekendtgørelser,
- lov om sikkerhed m.v. for offshoreanlæg til efterforskning, produktion og transport af kulbrinter (offshoresikkerhedslov) (lov nr. 1424 af 21. december 2005 med senere ændringer) med 34 tilhørende bekendtgørelser, samt
- lov om beskyttelse af havmiljøet (lovbekendtgørelse nr. 929 af 24. september 2009 med senere ændringer) med tilhørende bekendtgørelser.

7. Konsekvenser

Forslaget kan have betydelig indvirkning på den danske myndighedsstruktur. I Danmark er tilsynet med sikkerhed og sundhed forankret i en særlig enhed i Energistyrelsen adskilt organisatorisk og indholdsmæssigt fra den enhed, der foretager indstilling om tildeling af koncessioner til ministeren, fører tilsyn med olie/gasressourcer og opkræver gebyrer m.v. Disse to enheder refererer til samme direktion og minister. Forhold vedrørende udledning til havet og oliespilberedskab varetages af Miljøstyrelsen, mens administration af vurderinger af virkninger på miljøet (VVM) i forbindelse med udbygningsgodkendelser og borer varetages af Energistyrelsen i samarbejde med Miljøstyrelsen. Principielle sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål, de overordnede linjer for forståelsen af sikkerheds- og sundhedslovgivningen offshore, samt udarbejdelsen af regler og vejledninger på området varetages endvidere i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og andre myndigheder på offshoreområdet, herunder Miljøstyrelsen, i Offshoresikkerhedsrådet.

Lovmæssige konsekvenser.

Gennemføres Kommissionens forslag til EU-regulering i form af en forordning vil det nødvendiggøre ændringer af lovgivningen, der er nævnt i afsnit 6. Selvom dansk lovgivning indholdsmæssigt allerede i dag lever op til forordningens krav, vil det på grund af, at en forordning er direkte gældende, være nødvendigt at tilpasse lovgivningen til forordningen. Denne tilpasning vil formentlig være omfattende, idet det vil kræve ændring af tre love og mere end 34 bekendtgørelser, herunder skal bestemmelser i lovgivningen vedrørende forordningens indhold ophæves.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan have statsfinansielle konsekvenser, da der kan være omkostninger forbundet med etablering af sikkerhedsdelen af den nationale kompetente myndighed.

Forslaget forventes ikke at medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at medføre væsentlige administrative konsekvenser for offshoreindustrien, idet de forventede administrative byrder i forslaget overordnet set svarer til den nugældende nationale lovgivning.

Beskyttelsesniveauet

Forslaget forventes ikke at ændre beskyttelsesniveauet for sikkerhed og miljø i Danmark, idet eksisterende dansk national lovgivning allerede indeholder samme beskyttelsesniveau. I EU som helhed forventes forslaget at øge beskyttelsesniveauet for sikkerhed og miljø i form af en reduktion af sandsynligheden for større ulykker ifølge Kommissionens udmeldinger.

8. Høring

Forslaget er sendt i offentlig høring den 1. november 2011 med frist den 15. november 2011.

Sagen blev desuden behandlet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 3. november 2011. Følgende bemærkninger blev fremført:

Greenpeace gav udtryk for, at samlenotatet kunne forstås sådan, at der i Kommissionens forslag ikke blev stillet spørgsmålstejn ved sikkerheden i Nordsøen. Greenpeace savnede en henvisning til Gullfaks C hændelsen i 2010 og gav dermed udtryk for, at sikkerheden i Nordsøregionen er langt fra tilfredsstillende, og vi skal passe på med ikke at være for selvtilfredse. Derudover påpegede de en interesse i at sikre mest mulig transparens omkring bl.a. beredskabsplaner. Energistyrelsen oplyste, at der i forklaringsteksten til forordningsforslaget også er refereret til Gullfaks C samt endnu en hændelse i 2011, hvilket nu er reflekteret i samlenotatet.

Danish Operators understregede som reaktion på Greenpeaces kommentar, at der allerede er meget høj sikkerhed i Nordsøen, men at man selvfølgelig fra deres side også var villig til at bygge videre på denne. Danish Operators støttede det danske notat og gav udtryk for, at operatørerne altid er indstillet på den højest mulige sikkerhed.

Danmarks Rederiforening var tilfredse med det danske notat. De udtrykte dog en vis bekymring for, om der på et senere tidspunkt ville komme et forordningskrav for 3. lande-operationer. Afslutningsvist var de tilfredse med punktet omkring de offentlige procedurer, så længe disse ikke forsinkede processerne unødigt.

9. Forhandlingssituationen

Kommissionen lægger vægt på en forordning for at få en ensartet lovgivning i EU og for at kunne gennemføre lovgivningen hurtigt. Det forventes dog, at nogle af de øvrige Nordsølande vil være imod en forordning, idet det, som for Danmarks vedkommende, vil medføre omfattende ændringer

af den nationale lovgivning. Disse lande vil sandsynligvis pege på et direktiv som et bedre instrument, idet implementeringen heraf vil kunne tilpasses eksisterende national lovgivning. Landene vil formentlig fremhæve, at argumentet for en forordning gående på, at lovgivningen kan indføres hurtigt, i praksis ikke vil have den ønskede effekt, idet tilpasningen af den nationale lovgivning i praksis vil have samme varighed som implementeringen af et direktiv. I den mellemliggende periode indtil lovgivningen er på plads, kan reguleringen af sikkerhed og miljø offshore medføre uklare forhold på grund af forskellene i forordningens begreber og den nationale lovgivning, f. eks. på områder som risikovurdering, sikkerheds- og sundhedsredegørelser og pligtsubjekter.

Det forventes også, at UK og Tyskland vil modsætte sig detaljerede regler om uafhængigheden af den nationale kompetente myndighed, idet forholdene i de enkelte lande, herunder Danmark, er meget forskellige og lovgivningen bør kunne tilpasses hertil.

Endelig forventes det, at Nordsølandene vil modsætte sig de øvrige detailkrav, idet der i Nordsølandene er en tradition for en målsættende lovgivning uden detailkrav.

Norge forventes at modsætte sig en forordning og indtage samme holdning som de øvrige Nordsølande med hensyn til detailreguleringen.

10. Regeringens generelle holdning

Med henblik på fortsat at udnytte forekomsterne af olie og gas i EU i lyset af Montara og Macondo ulykkerne byder regeringen Kommissionens forslag til lovgivning med henblik på at opnå et øget niveau for offshore sikkerhed og miljøbeskyttelse i de europæiske farvande velkommen. Regeringen støttede Rådets vedtagelse af rådskonklusionerne om opfølgning på meddelelsen fra oktober 2010.

Regeringen har dog samme holdning som nogle af de øvrige Nordsølande til valg af lovgivningsinstrument, således at et direktiv vil være en mere hensigtsmæssig form. Begrundelserne er de samme som forventes fra de øvrige Nordsølande, jf. pkt. 9.

Regeringen er enig i, at målet er at sikre, at de højeste standarder anvendes i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter i hele Europa, hvilket afspejles i det foreliggende forslag.

Regeringen hilser forslaget princip om, at operatørerne har ansvaret for at imødegå større ulykker og at forureneren betaler, velkommen. Dette svarer til gældende dansk lovgivning.

Endvidere hilses kravet om, at der ved tildeling af koncessioner tages hensyn til ansøgenes kapacitet til at kunne efterleve de myndighedskrav, der stilles til de konkrete aktiviteter i forbindelse med udnyttelsen af koncessionen, velkommen.

Endelig hilses kravene om en kvalificeret myndighed velkommen under forudsætning af, at organiseringen af myndighedernes funktion overlades til medlemsstaterne under hensyntagen til de nationale forhold, herunder at undgå unødvendige omkostninger for medlemsstaterne.

Regeringen støtter Kommissionens forventede initiativ til at revidere produktsikkerhedsdirektiverne efter de procedurer, der gælder for disse.

Regeringen støtter initiativer til at stimulere samarbejdet mellem de nationale tilsynsmyndigheder og Kommissionen med henblik på, at viden på nationalt og EU niveau kombineres for at opnå en styrket indsats for at imødegå større ulykker i EU.

Endvidere støtter regeringen, at EU samarbejder med internationale fora såsom International Regulators Forum (IRF) og at EU drager nytte af regionalt samarbejde mellem lande med offshoreaktiviteter, som f.eks North Sea Offshore Authorities Forum (NSOAF). Danmark er medlem af begge fora.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Kommissionens meddelelse af 10. oktober 2010 har tidligere været forelagt Europaudvalget i forbindelse med Rådsmødet den 3. december 2010.

3. Forslag til forordning om energiinfrastruktur

KOM(2011) 658 final.

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober 2011 sit forslag til forordning om Energiinfrastruktur. Forslaget lægger op til retningslinjer for prioritering og gennemførelse af infrastrukturprojekter af fælles europæisk interesse. Forslaget vil strømline godkendelsesprocedurer i medlemslandene for at reducere sagsbehandlingstiden for projekter af fælles interesse samt at øge offentlighedens involvering og accept af vigtigheden af sådanne projekter. Forslaget indeholder procedure for kontakt mellem medlemsstater vedrørende sådanne projekter, og omfatter videre udvælgelsesprocedurer for en strategisk liste over projekter af fælles europæisk interesse. Samtidig ophæves eksisterende forordning om retningslinjer for de transeuropæiske net på energiområdet (TEN-E-program). Eventuel medfinansiering til visse projekter vil blive reguleret i et separat instrument, som er fremsat samtidig med infrastrukturforslaget. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 171 og 194. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

2. Baggrund

Baggrunden for Kommissionens forslag er, at der er behov for en større intensiv indsats for at modernisere og udvide den europæiske energiinfrastruktur og for at sammenbinde netværk over grænser for at møde de fælles målsætninger for CO₂-reduktion og vedvarende energi samt bidrage til forsyningssikkerhed og effektive energimarkeder.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til forordning lægger op til fælles retningslinjer for udbygning af europæisk infrastruktur, og til at Europa-kommissionen i perioden 2014-2020 kan yde økonomisk støtte til visse energiprojekter af fælles europæisk interesse.

Forslaget giver prioritet til 12 strategiske trans-europæiske infrastrukturkorridorer og områder, idet der etableres en strategisk liste over projekter inden for el, gas, olie og CO₂ (lagring) af fælles europæisk interesse. I den sammenhæng foreslå etablering af en udvælgelsesproces baseret på regionale ekspertgrupper og en rådgivende rolle for Agenturet for Energiregulatorernes Samarbejde (ACER), hvor en europæisk liste over projekter af fælles interesse opdateres hvert andet år, og hvor den endelige beslutning om projekter tages af Kommissionen. Ekspertgrupperne og ACER skal overvåge og evaluere implementeringen af projekterne. Kommissionen kan udnævne koordinatore til at bistå projekter med vanskeligheder.

Forslaget etablerer et regime for godkendelse af projekter af fælles interesse. Det indebærer blandt andet udpegning af en national kompetent myndighed, der skal koordinere og overse godkendelsesprocessen, sætte minimumsstandarder for gennemsigtighed og inddragelse af offentligheden samt fastsætte maksimal sagsbehandlingstid på 3 år. Forslaget indeholder også bestemmelser som under særlige omstændigheder kan tillade projekter af fælles europæisk interesse at blive gennemført af grunde som vitale hensyn til offentlighedsinteresser selv om de berører habitat- og naturinteresser.

Forslaget indeholder en metode og en proces for udarbejdelse af harmoniserede cost-benefit analyser for sådanne projekter. På grundlag heraf gives nationale myndigheder og ACER ansvaret for at allokere omkostninger for grænseoverskridende projekter i overensstemmelse med de

involverede medlemslandes fordele ved projektet. Nationale myndigheder pålægges også at yde passende incitamenter gennem tariffær for gennemførelse af sådanne projekter såfremt de af gode grunde står over for højere risici.

Endelig afgør forslaget betingelser for, at visse projekter af fælles interesse ville kunne opnå finansiel bistand under Connecting Europe Faciliteten (fremsat som separat instrument).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Det er ikke besluttet endnu, hvornår Europa-Parlamentet sigter på at afgive sin udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen argumenterer i forslaget for at energiinfrastruktur har trans-europæisk eller i alle tilfælde grænseoverskridende natur eller konsekvenser. Medlemslandenes reguleringer er ikke indrettet på grænseoverskridende projekter og individuelle nationale administrationer har ikke kompetence til at beskæftige sig med sådanne projekter i deres helhed. Ud fra et økonomisk perspektiv kan udvikling af energinetværk bedst opnås når det planlægges ud fra et europæisk perspektiv, som omfatter såvel EU som medlemslandenes aktiviteter med respekt for begges respektive kompetencer. Således mener Kommissionen, at nærhedsprincippet er respekteret.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, idet den nødvendige og væsentlige udbygning af grænseoverskridende energiinfrastruktur ikke kan gennemføres alene ved initiativer på medlemsstatsniveau, men kræver samordning på fællesskabsniveau. Samtidig bør der ikke ændres afgørende ved medlemslandenes kompetence vedrørende godkendelse af placering mv. af infrastrukturprojekter.

6. Gældende dansk ret

De omhandlede emner er i dag i hovedsagen reguleret i Planloven, Elforsyningsloven, lov om energinet.dk, lov om naturgasforsyning og Kontinentalsokkeloven.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan medføre tilpasning af dansk lovgivning.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser. Et separat instrument i Connecting Europe Facility-pakken til finansiering af visse projekter har konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring hos en bred kreds. Høringsfristen er fastsat til den 7. november 2011. Der vil blive fremsendt et supplerende notat om resultatet af høringen.

Sagen blev behandlet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 3. november 2011. Følgende bemærkninger blev fremført:

NOAH påpeger, at formuleringen omkring ”grønne elementer” bør være mere fokuseret, idet formuleringen alene er for svag. NOAH mener desuden, at forslagets inddragelse af olie, elmotorveje og CO2 oplagring er udtryk for forkert prioritering. I et fossilfrit samfund er olie og

CO2 oplagring overflødig, Elmotorveje kan mod intentionerne styrke kul og atomkraft som bærende energigrundlag og derved undergrave VE og 100% fossilfrihed.

Dansk Naturfredningsforening spurgte til forslaget pkt 3. om habitat- og naturinteresser er en henvisning til Habitatsdirektivet (art. 6, stk. 4)

Det Økologiske Råd tilslutter sig synpunkterne omkring Olie og CO2 fremført af NOAH. Gas bør kun ses som en midlertidig løsning. Eludbygningen er positiv så længe fokus er på fossilfrihed. I den sammenhæng mener ØR generelt, at forslaget mangler en tydeligere henvisning til 2050 mål.

Dansk Energi påpeger, at investeringshorisonten for infrastruktur bør tage udgangspunkt i 2050. Dansk Energi påpeger desuden, at også projekter uden for det ti-årige planlægningsprogram (TYNDP) bør kunne inddrages. Samtidig er det vigtigt, at det er de helt overordnede samfundsmæssige økonomiske hensyn, driver beslutningen, også udover TSO'erne. Balancen mellem bureaukrati og transparens skal afvejes, idet Skandinavien måske er eksempel på ubureaukratisk tilgang, men ikke på transparens. Bureaukrati er således nødvendigt for at sikre transparens. Dansk Energi påpeger afslutningsvis, at DK bør arbejde for flere penge til energi uagtet, at der samlet set er risiko for at det samlede uagtet, at der samlet set er risiko for, at det samlede beløb til alle tre sektorer bliver skåret i forhandlingerne.

Greenpeace støtter holdningerne fremført af Det Økologiske Råd og understreger 2050 som styrende mål.

WWF støtter Det Økologiske Råd mht. olie og CO2 og Dansk Energi i forhold til at få flere penge til energinfrastruktur.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke indledt forhandlinger. Under indledende drøftelser inden fremsættelsen af forslaget understregede en række lande, hvor følsomt spørgsmålet om godkendelsesprocedurer er. Flere lande har udtrykt en vis bekymring mht. finansiering. Set i lyset af behovet for fiskal konsolidering finder disse lande det nødvendigt at begrænse antallet af projekter, der kan gøre sig berettiget til EU-finansiering.

Visse lande støtter en moderniseret infrastruktur, men savner forslag til forbedring af rammebetingelserne mhp. styrkelse af virksomheders investeringslyst. Man finder det er godt med et regionalt fokus, men det er nødvendigt også at henvise til eksisterende regionale samarbejdsfora som fx det pentilaterale samarbejde¹, for derved at undgå overlappende foranstaltninger. Andre lande ønsker en uddybende analyse af, hvordan VE-udbygningen vil påvirke nettet som helhed. Der er tilfredshed med, at olie er blevet medtaget i pakken. Et enkelt medlemsland finder desuden, at der også er behov for investeringer internt i medlemsstaterne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark ser positivt på, at der nu lægges op til at prioritere de europæiske el- og gasinfrastrukturprojekter af hensyn til Europas energiforsyningsikkerhed, velfungerende energimarkeder og indpasning af vedvarende energi.

I udvælgelsen af projekter indgår en række kriterier, som er i god overensstemmelse med dansk energipolitik. Overordnet set forekommer forslaget at være administrativt tungt, herunder med en lang række rapporteringsforpligtelser for medlemslandene, hvoraf flere forekommer unødvendige.

¹ Samarbejdsforum for Frankrig, Benelux-landene og Tyskland.

I de skandinaviske lande er der en lang tradition for ubureaukratisk samarbejde mellem landene, ligesom der er en lang erfaring med udvikling af det nordiske elmarked. Erfaringer herfra vil Danmark bruge i forbindelse med de kommende forhandlinger om forslaget.

Fra dansk side vil der blive peget på, at det vil være ønskeligt, hvis der i højere grad lægges vægt på prioriteringer af såkaldt grønne elementer som f.eks. vedvarende energi, der bidrager til opfyldelsen af 2020-målene.

Det er endvidere holdningen, at investeringer i infrastruktur som udgangspunkt skal være drevet af markedet. Danmark er dog opmærksom på, at der kan være et begrænset antal projekter af strategisk regionalpolitisk interesse, særligt af hensyn til integration af vedvarende energi og forsyningssikkerheden, som har behov for støtte.

Sagen skønnes at burde forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

4.a. Kommissionens Meddelelse om energiforsyningsikkerhed og internationalt samarbejde: "EU's energipolitik - samarbejde med partnere uden for vores grænser"

KOM(2011)539 af 7. september 2011

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet har på grundlag af Kommissionens meddelelse om eksterne energirelationer og drøftelser på det uformelle rådsmøde den 19.-20. september 2011 i Wrocław fremlagt forslag til rådskonklusioner om eksterne energirelationer.

Forslaget til rådskonklusioner er struktureret omkring fem temaer: Styrkelse af den eksterne dimension af EU's energipolitik, styrkelse af EU's samarbejde med tredjelande på grundlag af det indre energimarked, uddybning af energipartnerskaber, støtte til udviklingslande og opfølgning (på rådskonklusionerne). Der forventes enighed om rådskonklusionerne inden rådsmødet.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2011)539 af 7. september 2011 fremlagt en meddelelse om energiforsyningsikkerhed og internationalt samarbejde. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 13. september 2011 i dansk sprogversion.

Siden seneste meddelelse fra Kommissionen om eksterne energirelationer, KOM(2006)590 af 12.10.2006, har de politiske og retlige rammer for EU's energipolitik ændret sig på flere punkter. Lissabon-traktatens energibestemmelser, jf. artikel 194, har sammen med EU's 2020 energi- og klimapakke opstillet overordnede målsætninger og prioriteter for energipolitikken. Hertil kommer nye beføjelser mht. internationale aftaler og forbindelser med internationale organisationer og tredjelande jf. traktatens art. 216-221. EU vil ikke kunne nå disse målsætninger uden at adressere den eksterne dimension. Medlemslandene og Europa-Parlamentet har gentagne gange opfordret EU til at tale med én stemme, når det drejer sig om internationale energirelationer, men dette har langtfra altid været tilfældet. Meddelelsen er opfølgningen på det internationale område af Kommissionens "Energi 2020 - En strategi for konkurrencedygtig, bæredygtig og sikker energi", der blev fremlagt den 10. november 2010.

Som begrundelse for meddelelsen anfører Kommissionen, at sikker og bæredygtig energi på konkurrencedygtige vilkår er af fundamental betydning for EU's økonomi, industri og borgere og et vigtigt mål med EU's politik. Derfor har EU brug for redskaber til at realisere det indre energimarked i EU og fremme EU's interesser i forhold til tredjelande. EU importerer over 60 % af sit gasforbrug og 80 % af olieforbruget. Der er stigende konkurrence om brændstoffsressourcer fra de nye vækstlande anført af Kina og fra energiproducerende lande. En voksende befolkning og stigende levestandard kan få efterspørgslen efter energi til at stige med 40 % inden 2030. Der er behov for internationale løsninger for at opfylde EU's og globale målsætninger for nedbringelse af drivhusgasemissioner.

Kommissionens meddelelse sigter på at bidrage til udvikling af en ekstern energipolitik og har følgende prioriteter: 1) Opbygning af den eksterne dimension af EU's indre marked for energi, 2) Styrkelse af partnerskaber for sikker, pålidelig, bæredygtig og konkurrencedygtig energi, 3) Forbedring af udviklingslandenes adgang til bæredygtig energi og 4) Bedre fremme af EU's interesser i en globaliseret verden. Der er dermed tale om en meddelelse, som kan få betydning for sikring af EU's fremtidige energiforsyning, samtidig som EU er i færd med omstilling til en mere bæredygtig energiforsyning og en grøn økonomi.

På grundlag af meddelelsen og drøftelser på det uformelle rådsmøde den 19.-20. september 2011 i Wrocław har formandskabet fremlagt rådskonklusioner med henblik på vedtagelse på rådsmødet.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at udstikke de generelle politiske rammer for EU's eksterne energipolitik. Rådskonklusionerne slår overordnet fast, at den eksterne energipolitik skal bidrage til sikker og bæredygtig energi til overkommelige priser, og den skal være konsistent med de grundlæggende målsætninger for EU's energipolitik, dvs. konkurrencedygtighed, forsyningssikkerhed og bæredygtighed, såvel som perspektiverne i EU's energi- og low carbon-politik for 2050. På dansk foranledning understreges det desuden, at et velfungerende og fuldt gennemført indre energimarked er et afgørende element i sikringen af en succesrig ekstern energipolitik.

Rådskonklusionerne er bygget op omkring 5 overordnede temaer:

1. Styrkelse af koordineringen af den eksterne dimension af EU's energipolitik,
2. Styrkelse af EU's samarbejde med tredjelande, byggende på det indre energimarked,
3. Uddybning af energipartnerskaber,
4. Støtte til udviklingslandene, og
5. Opfølgning.

1. Styrkelse af koordineringen af den eksterne dimension

Rådskonklusionerne lægger op til, at energiministre regelmæssigt bør drøfte de eksternt energipolitiske udfordringer, støttet af Kommissionen på grundlag af resultaterne af møder på generaldirektørniveau. Andre rådsformationer såvel som Den Høje Repræsentant og den eksterne udenrigstjeneste bør også involveres. Udover sager, der kræver en formel EU stillingtagen, bør der på en case-by-case basis udvikles koordinerede budskaber til højniveaumøder i vigtigere internationale energifora, såsom IEA, IAEA, IRENA, Energicharteret og Energifællesskabet samt til fora såsom G8, G20, IEF, IPEEC, FN-relaterede organer og i relation til EU's energidialoger med tredjelande.

Styrkepositionen der følger af markedsintegrationen i det indre energimarked bør udnyttes fuldt ud i den eksterne energipolitik for såvel EU som dets medlemsstater. Øget transparens mht. medlemsstaternes mellemstatslige aftaler på energiområdet vil underbygge denne styrkeposition (jf. forslaget til beslutning herom).

2. Styrkelse af EU's samarbejde med tredjelande

EU's samarbejde med tredjelande bør styrkes gennem en yderligere udstrækning af EU's *acquis* på energiområdet til EU's nabolande især gennem udvidelse af Energifællesskabet med nye medlemslande, herunder Tyrkiet, og ved forlængelse af Energifællesskabstraktaten ud over 2016. Samarbejdet inden for Energichartertraktaten bør styrkes for så vidt angår kerneområderne handel, transit, investeringsbeskyttelse og tvistbilæggelse. Udvalgte energiinfrastrukturprojekter der støtter EU's eksterne energipolitiske prioriteringer, men som ikke er i stand til at tiltrække tilstrækkelig markedsbaseret finansiering, bør kunne støttes via EU's finansielle instrumenter på grundlag af vedtagne udvælgelseskriterier. Diversificering af såvel leverandørlande, ruter og energikilder skal fremmes gennem aftaler på EU-niveau med tredjelande og ved at gennemføre olie-, gas- og elektricitetsprojekter i naboregionerne til EU.

For at styrke markedsintegrationen skal EU opmuntre tredjelande til at basere deres energipolitikker på det samme grundlag som gælder i EU, herunder især lige konkurrencevilkår, markedstransparens, investeringsstabilitet og bæredygtig udvikling af energisektoren. Særligt i forhold til Rusland fremhæves det, at samarbejdet skal baseres på retsprincipper med henblik på den fremtidige markedsintegration. Det skal især ske i forbindelse med en ny Partnerskabs- og Samarbejdsaftale (PCA) ved at den adresserer spørgsmål vedrørende adgang til energiressourcer og infrastruktur, investeringsbeskyttelse, beredskab overfor forsyningskriser og krisehåndtering, energisystemers sikkerhed og pålidelighed, reciprocitet og ikke-diskriminerende prisfastsættelse og at den i øvrigt er fuldt ud konsistent med det indre marked for energi.

Sikkerheden i den globale energikæde foreslås øget gennem uddybet samarbejde med tredjelande og internationale organisationer. Det skal bl.a. ske gennem fremskyndet udvikling af tidlige advarselsmekanismer ('early warning mechanisms') i samarbejde med EU's vigtigste forsynings- og transitlande og gennem fremme af de højeste standarder for nuklear sikkerhed, strålingsbeskyttelse og ikke-spredning ved at inddrage EU's nabolande i de nukleare sikkerhedsvurderinger ('stress tests') og opmuntre til at nabolandene følger EU's sikkerhedskrav. Endvidere skal den globale sikkerhed ved offshore olie- og gasaktiviteter fremmes ved at arbejde for at den bygger på EU's standarder.

3. Uddybning af energipartnerskaber

Rådskonklusionerne foreslår, at der etableres et sæt af grundlæggende principper for indgåelse af bilaterale energipartnerskaber med tredjelande. De foreslåede principper er graduerede alt efter hvilken type tredjelande der er tale om, således at energipartnerskaber med EU's nabolande kan omfatte alle aspekter af EU's energipolitik, mens der for fx udviklingslande gives prioritet mht. energimarkedsreformer, fremme af bæredygtig udvikling og fælles energistandarder.

Der lægges op til øget partnerskab med individuelle (større) globale spillere om samarbejde med energieksporterende lande, bæredygtig udvikling, markedstransparens, investeringsbeskyttelse samt forskning og teknologiudvikling, der kan bidrage til overgangen til et lavemissions-energisystemer.

4. Støtte til udviklingslandene

For at fremme etableringen af en bæredygtig energipolitik i udviklingslande lægges der op til at der navnlig gøres en større indsats for at indfri EU-Afrika 2020 energimålsætningerne. Desuden bør udviklingslandene, især i Afrika, opmuntres til at gennemføre lovgivningsreformer med henblik på at indføre markedsbaserede principper, herunder omkostningsbaserede tariffer med passende sociale beskyttelsesforanstaltninger, for at tiltrække private investeringer og øge regional elhandel. EU's udviklingsbistand bør mobiliseres for at katalysere energiinvesteringsprojekter i udviklingslandene, herunder i elproduktion og med fokus på vedvarende energi og energieffektivisering. I lyset af Rio +20 og FN's "Bæredygtig energi til alle"-initiativ bør fremme af vedvarende energi og energieffektivisering intensiveres, og der bør ske en styrkelse af energiens rolle i udryddelse af fattigdom.

5. Opfølgning

Rådet inviterer i rådskonklusionerne Kommissionen til at tage nødvendige initiativer for at gennemføre ovennævnte prioriteringer i tæt samarbejde med medlemslandene. Rådet bør informeres om planlagte initiativer, og hvis de gennemføres bør Kommissionen rapportere herom til Rådet. Endelig inviteres Kommissionen til at aflægge en statusrapport senest i 2013 om gennemførelsen af konklusionerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne indebærer ikke i sig selv konsekvenser for dansk lovgivning eller væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige. Såfremt et eller flere initiativer implementeres på et senere tidspunkt, kan det forventes at føre til konsekvenser for EU's budget. Rådskonklusionerne vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Der vil blive redegjort for eventuelle konsekvenser af opfølgende lovgivning, når disse er blevet fremlagt.

8. Høring

Sagen har været forelagt klima- og energipolitisk specialudvalg på møde den 3. november, 2011, hvor Det Økologiske Råd og Greenpeace bemærkede, at rådskonklusionerne i højere grad end selve meddelelsen synes at reflektere 2050-perspektivet og behovet for at fokusere mere på vedvarende energi og energieffektivitet.

9. Forhandlingsituationen

Under en første drøftelse på det uformelle energiministtermøde den 19. september 2011 blev meddelelsen budt velkommen af de fleste lande. Samtidig bemærkede flere delegationer, at der er brug for at meddelelsen i højere grad afspejler EU's grønne dagsorden samt at der er brug for større

grad af samarbejde blandt EU-institutionerne, dvs. Kommissionen og Den Fælles Udenrigstjeneste i særdeleshed.

De fleste medlemsstater har generelt støttet konklusionsudkastet, men der er også mange som har opfordret til at skabe en bedre balance i forhold til Kommissionens meddelelse fra 7. september. Der er generel enighed om behovet for at opbløde en række formuleringer om koordination i forhold til internationale energifora. Flere lande har understreget behovet for en præcis tekst om standarder for nuklear og offshore sikkerhed. Der har været opbakning fra flere sider til et dansk forslag om præambeltekst vedrørende det indre marked som forudsætning for en stærk ekstern energidimension samt inddragelse af det langsigtede 2050-perspektiv. Der forventes enighed om rådskonklusionerne inden rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Grundlæggende er man fra dansk side af den opfattelse, at EU's strategi for energisikkerhed skal vægte interne tiltag, herunder forbedring af energieffektiviteten, etablering af et åbent og velintegreret indre marked for energi og udbygning med vedvarende energi, der på langt sigt vil kunne gøre EU-landene uafhængige af fossile brændstoffer. Et centralt fokus for eksterne energirelationer bør være udfasning af subsidier til fossile brændsler med særligt fokus på de mest miljøskadelige samt fremme af global omstilling til et energisystem baseret på vedvarende energi, der kan imødegå udfordringen fra klimaforandringer, samt på en indsats for at udnytte potentialet for omkostningseffektiv energieffektivisering. Man finder dermed, at EU's ambitioner om at blive en lavemissions-økonomi bør afspejles klarere i EU's eksterne energipolitik i forhold til samtlige EU's internationale samarbejdspartnere.

Det står imidlertid klart, at EU's energiforsyning på kort og mellemlangt sigt vil være meget afhængig af import af fossile brændstoffer. Samtidig er der en stigende global efterspørgsel og konkurrence om primærenergi. På den baggrund støtter man fra dansk side bestræbelser på at diversificere EU's energiimport gennem strategisk udbygning af naturgas og elektricitetsinfrastrukturen og øget samarbejde med vigtige producent- og transitlande.

Regeringen finder, at en af forudsætningerne for en styrkelse af EU's eksterne energipolitik er, at der opnås en mere præcis afklaring af rollefordelingen mellem Kommissionen, udenrigsrepræsentanten og formandskabet/Rådet. Kommissionen alene har ikke tilstrækkelige instrumenter til at virkeliggøre EU's målsætninger på energiområdet. Den fælles udenrigstjeneste har omvendt ikke ressourcer til at skulle varetage eksterne sektorrelationer. En effektiv energipolitik vil dermed først kunne etableres, når der findes en model for styrket samarbejde mellem institutionerne og medlemslandene. Danmark lægger vægt på, at EU's udenrigsrepræsentant sammen med Kommissionen får en stærkere rolle i forbindelse med sikring af sammenhæng i EU's eksterne energipolitik. Regeringen ønsker således mere information om mandatet for den Strategiske Gruppe for Internationalt Energisamarbejde inden stillingtagen hertil.

Fra dansk side støtter man, at EU's energisamarbejde med tredjelande styrkes i forbindelse med udvidelsesprocessen, naboskabspolitikken og ved at udvide det europæiske energifællesskab. Endvidere støtter man, at der i EU's udviklingspolitik lægges øget vægt på at fremme adgang til bæredygtig energi i udviklingslandene, bl.a. gennem øget prioritet til Afrika-EU

energipartnerskabet. Endelig støtter man, at EU arbejder aktivt for, at energi-dagsordenen om fremme af bæredygtig energi og energieffektiviseringer bringes mest muligt fremad i forbindelse med Rio+20 topmødet.

Regeringen har under forhandlingerne af rådskonklusionerne baseret sig på disse synspunkter og kan på det grundlag støtte formandskabets tekst.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg har modtaget grund- og nærhedsnotat om meddelelsen om eksterne energirelationer den 17. oktober, 2011.

4.b Internationale energirelationer

- *Orientering fra Kommissionen og formandskabet*

Nyt notat

1. Resumé

Internationale energirelationer er et traditionelt punkt på energirådets dagsorden, og på rådsmødet den 24. november 2011 forventes Kommissionen og formandskabet at orientere kort om udviklingen i de vigtigste relationer, eventuelt efterfulgt af en kort drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen og formandskabet orienterer traditionelt på energirådsmøderne om udviklingen i EU's relationer på energiområdet i forhold til tredjelande og internationale organisationer. På rådsmødet den 24. november forventes en orientering om udviklingen i de vigtigste relationer, eventuelt efterfulgt af en kort drøftelse.

3. Formål og indhold

Formålet med orienteringen er at ajourføre medlemslandene om status for EU's relationer på energiområdet til de vigtigste tredjelande og internationale organisationer. Det er ikke oplyst endnu, hvilke konkrete sager der vil blive taget op.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant

8. Høring

Ikke relevant.

9. Forhandlingssituationen

Orienteringssagerne vil normalt ikke have været genstand for drøftelse.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter generelt en aktiv politik fra EU's side på energiområdet i forhold til tredjelande og internationale energiorganisationer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.